

EDİTÖRDEN...

Sayın Meslektaşlarım,
TOTBİD Dergisi'nin Değerli Okurları,

Ortopedi/Ortopedi ve Travmatoloji; Ortopedist/Ortopedi ve Travmatoloji Uzmanı: Yayın kurulu olarak yazarlardan dergimize gelen makaleleri değerlendirirken, Türkçe karşılığı yerine orijinal kelimenin bazen aslının, bazen de okunduğu şeklinin kullanıldığı çok sayıda yabancı kökenli kelime ile karşılaşmaktayız. Günlük yaşantımızda Türkçe karşılığı sık olarak kullanılan yabancı kökenli kelimeleri “TOTBİD Dergisi, Yabancı Kökenli Sözcükler ve Türkçe Karşılıkları” (Cilt 20, Sayı 6, 2021) sözlük ekini esas alarak değiştirirken makalenin akışının bozulmaması için bir bölümünü de olduğu gibi bırakmak mecburiyetinde kalıyoruz.

Ancak gelen makalelerde, bilim dalımız “ortopedi” olarak tek başına kullanıldığında ya da uzmanlığımız “ortopedist” olarak geçtiğinde daha hassas davranıyoruz ve çeviri kökenli olduğunu düşündüğümüz bu kullanım şekillerini düzeltmeye çalışıyoruz.

Hepimizin bildiği gibi, “ortopedi (*orthopedics/orthopaedics*)” Grekçe'den alınmış iki kelimeden oluşmuştur; orthos (doğru, dizilim) ve *pedia/pais* (çocuk). Nicolas Andry 1741'de yazdığı kitaba “çocuklardaki deformitelerin önlenmesi ve tedavisi san'atı” anlamında *Orthopaedia* ismini koymuştur (Altav H. Ortopedi. Nur Ofset) (Golz A. Milestones in the history of orthopedics. Harefuah, 2021 Jun; 160(6): 393-396).

Travmatoloji ile genel cerrahinin ilgilendiği ve önceleri “ortopedi” olarak geçen bilim/ihtisas (uzmanlık) dalımızın “travmatoloji”yi de bünyesine katabilmek için yaptığı mücadeleyi ve geçen süreci aşağıda özetlemeye çalıştım. Bu vesile ile, “ortopedi ve travmatoloji”nin ana dal olarak, ihtisasının da tek bir uzmanlık dalı olarak kabul edilmesindeki emek ve katkılarından dolayı, başta Prof. Dr. Rıdvan Ege Hocamız olmak üzere tüm hocalarıma şükranlarımı sunar, aramızdan ayrılarak ebediyete intikal edenleri de rahmetle anarım.

Ortopedi ve Travmatolojinin Ana Dal Olarak Kabul Edilişi (TOTBİD Tarihi, 1970-2020. TOTBİD Yayınları, 2020, Editör; Esenkaya İ):

- 9 Ağustos 1947 tarihli ve 6680 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tababet Uzmanlık Belgeleri Hakkında Tüzük ile, “çocuk cerrahisi ve ortopedi” (birlikte olmak üzere) 22 uzmanlık kolundan biri olarak kabul edilmiştir.
- 20 Ocak 1956 tarihli ve 9212 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tababet İhtisas Nizamnamesi'nde “çocuk şirürjisi ve ortopedi” ihtisas süresi 4 (dört) yıl olarak bildirilmiştir.
- 14 Haziran 1961 tarihli ve 10828 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tababet İhtisas Tüzüğü'nde, 1956 yılında yayımlanan tüzükteki “çocuk şirürjisi ve ortopedi” ihtisas dalı yerine “çocuk şirürjisi” ile “ortopedi ve travmatoloji” ihtisasları iki ayrı ihtisas dalı şeklinde konmuştur.
- 6 Eylül 1962 tarihli ve 11199 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tababet Uzmanlık Tüzüğü'nde “ortopedi ve travmatoloji” ayrılarak iki ayrı tıp dalı olarak yürürlüğe girmiştir. “Çocuk şirürjisi” ve “travmatoloji”, genel şirürji grubunda ayrı ayrı değerlendirilirken “ortopedi” ayrı bir uzmanlık dalı olarak gösterilmiştir. “Travmatoloji” için, “genel şirürji” veya “ortopedi” uzmanı olduktan sonra” açıklaması eklenmiş ve asistanlık süresi 2 (iki) yıl olarak belirlenmiştir.
- 18 Nisan 1973 tarihli ve 14511 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tababet Uzmanlık Tüzüğü'nde ise “ortopedi ve travmatoloji” ana dal olarak kabul edilerek ihtisası da tek bir uzmanlık dalı olarak kabul edilmiştir. Asistanlık süresi 4 (dört) yıl olarak belirlenmiş olup 10 ay genel şirürji ve 2 ay fizik tedavi ve rehabilitasyonda rotasyon süreleri belirlenmiştir.

Alıntı yaptığımız bazı orijinal kaynaklarda; ortopedik hastalıklar (*orthopaedic disorders*), ortopedik cerrah (*orthopaedic surgeon*) ya da ortopedik cerrahi (*orthopaedic surgery*) şeklinde tanımlamalarla karşılaşsak da, ihtisas yaptığımız uzmanlık dalımızın “ortopedi ve travmatoloji”, bizlerin de “ortopedi ve travmatoloji uzmanı” olduğumuzu hem yazı hem de konuşma dilimizde kısaltma yapmaksızın kullanmamızın daha doğru olduğunu düşünüyorum.

Bu sayıda “Ortopedi ve Travmatolojide Rejeneratif Tedavi Uygulamaları” başlığı altında: “Eklem fizyolojisi ve eklem hastalıklarının patofizyolojik temelleri, rejeneratif tıbbın tarihsel gelişimi ve terminolojisi, kemik iliği stimülasyonu, osteoartrit tedavisinde eklem içi enjeksiyon uygulamaları, trombosit zengin plazma ve türevleri, ortopedi ve travmatolojide otolog şartlandırılmış serum kullanımı, iki aşamalı otolog kondrosit implantasyonu, hücreli veya hücresiz kırık çatlak implantının rejeneratif eklem cerrahisinde kullanımı, kitosan-gliserol bazlı kırık matrisi, kemik iliği ve yağ doku kaynaklı kök hücre uygulamaları, eklem cerrahisinde farklı rejeneratif tekniklerin kombine uygulamaları, yumuşak doku patolojilerinde rejeneratif yöntemlerin kullanımı ile rejeneratif tedavilerin etik ilkeleri ve yasal sınırları” konuları, kendi alanlarında deneyimli yazarlar tarafından aktarıldı.

Bu sayının planlanması ve oluşturulmasındaki katkılarından dolayı davetli sayı editörü Sayın Doç. Dr. Hakan Sofu ile bilgi, birikim, deneyim ve zamanlarını bizimle paylaşan yazarlara yayın kurulu adına teşekkür eder, keyifli okumalar dilerim.

En içten saygılarımla.

Prof. Dr. İrfan Esenkaya

TOTBİD Dergisi Editörü